

Kustzonsplanering regionalt och lokalt

- vilken betydelse har det för båtklubbar och marinor

Båtunionens nationella båtmiljökonferens 211027
Ida Lindbergh, regionplanerare Göteborgsregionen

Göteborgsregionen (GR) består av 13 kommuner som har valt att jobba tillsammans.

Vi driver utvecklingsprojekt, har myndighetsuppdrag, forskar, ordnar utbildningar och är storstadsregionens röst i Västsverige, bland mycket annat.

I våra nätverk träffas politiker och tjänstepersoner för att utbyta erfarenheter, bolla idéer och besluta om gemensamma satsningar.

Allt för att regionens en miljon invånare ska få ett så bra liv som möjligt.

Medlems- kommuner

- 1. Ale
- 2. Alingsås
- 3. Göteborg
- 4. Härryda
- 5. Kungsbacka
- 6. Kungälv
- 7. LerumxZ

- 8. Lilla Edet
- 9. Mölnådal
- 10. Partille
- 11. Stenungsund
- 12. Tjörn
- 13. Öckerö

Vi arbetar inom följande områden

**Arbets-
marknad**

**Social
välfärd**

**Skola &
utbildning**

**Miljö &
samhälls-
byggnad**

**EU & inter-
nationellt**

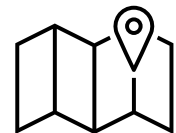
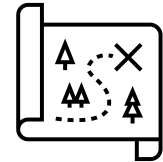
**Hållbar
tillväxt**

**Kompetens- &
Verksamhets-
utveckling**

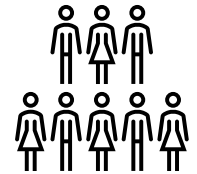
Vad är fysisk planering?

- Bestämma/visa hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.
- Processer styrda i lagen
 - Plan- och bygglagen (PBL 2010:900)
 - Miljöbalken (1998:808)
- Olika samhällsintressen ska vägas mot varandra i en öppen och demokratisk process, samtidigt som enskildas rättigheter ska beaktas.

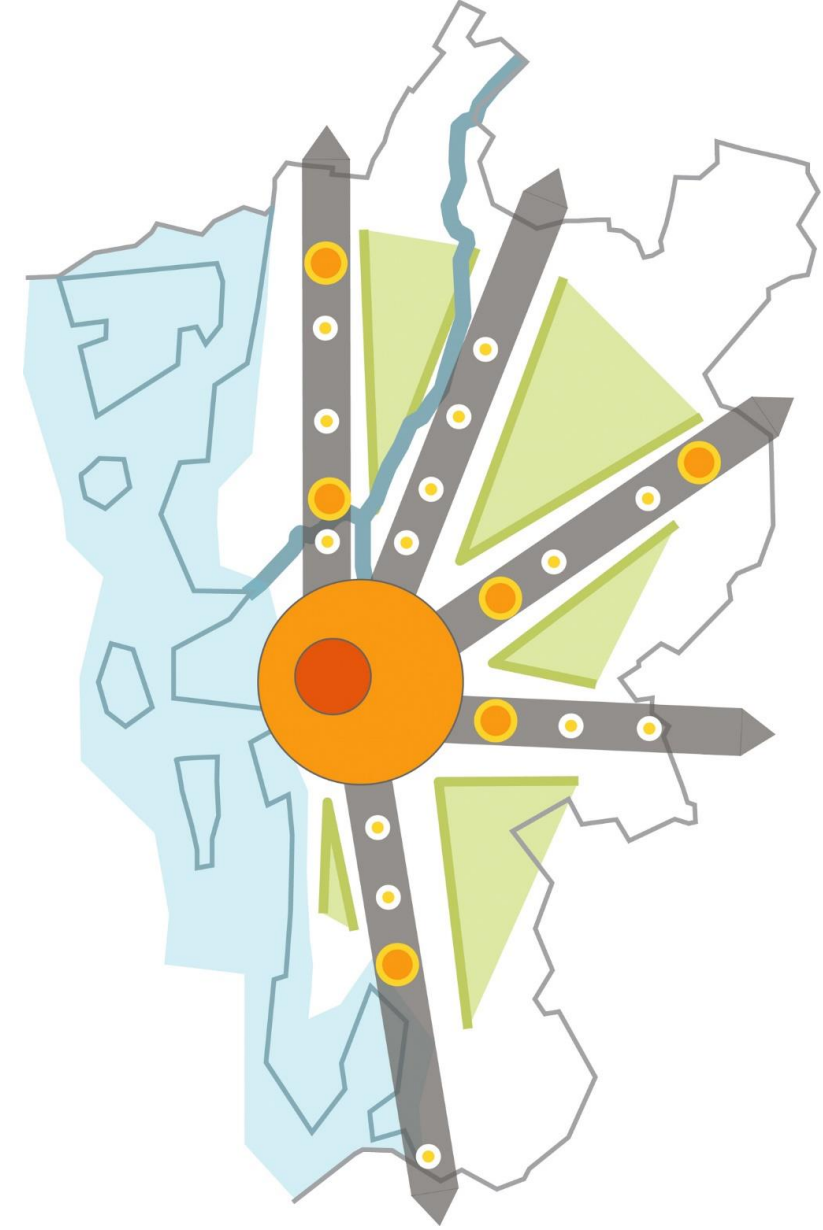
Vad är fysisk planering?

- I Sverige är kommunerna ansvariga för den fysiska planeringen enligt PBL.
- Planering ska ske med hänsyn till natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekter samt mellankommunala och regionala förhållanden.
- Översiktlig planering ska främja: ändamålsenlig struktur, estetisk tilltalande, socialt god livsmiljö, god hushållning med mark, vatten, energi, god ekonomisk tillväxt, bostadsbyggande m.m.

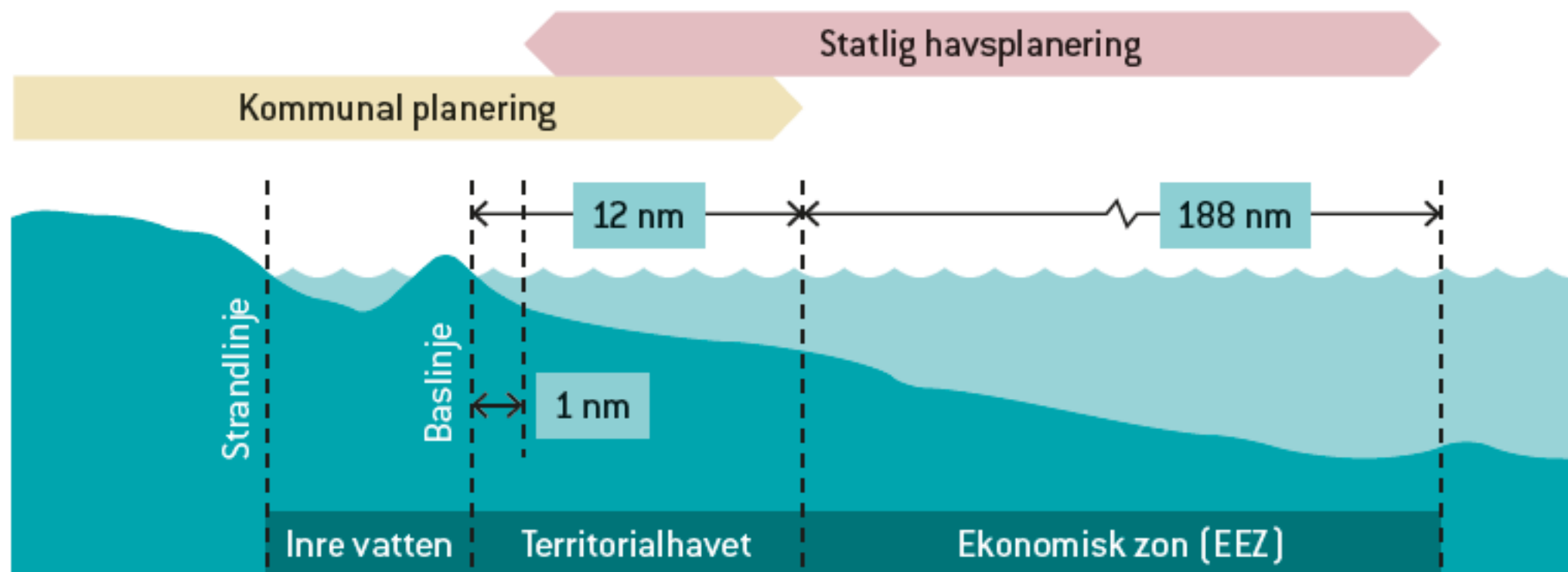

Regional planering

- Samordnar planeringsfrågor som går över kommungränserna ex. infrastruktur, grönstruktur, bostadsförsörjning, kollektivtrafik
- Rätt satsning på rätt plats.
- Gemensamma kunskapsunderlag, överenskommelser och användbara planeringsverktyg
- Ex. kustzonsfrågor och båtliv

Överlappande planeringsansvar i havet

Begrepp, gränser och överlappande planeringsansvar i territorialhavet. Bearbetad figur från Havsplan för Västerhavet.

Befintliga mål och strategier - grunden

Politisk överenskommelse från 2008 om gemensamt ansvar för en långsiktigt hållbar regional struktur.

Kustzonen ett gemensamt ansvar för hela regionen.

Vi är överens om att...

Kvaliteterna i kustzonen ska tas till vara och utvecklas för att stärka Göteborgsregionen som helhet. Vi ägnar särskild uppmärksamhet åt markanvändningen i de strandnära områdena.

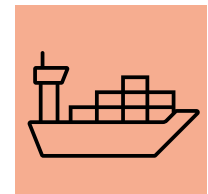
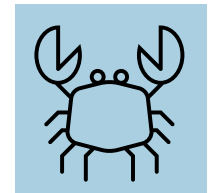
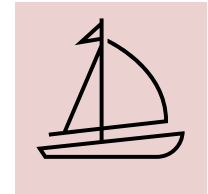
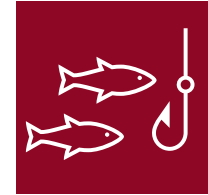
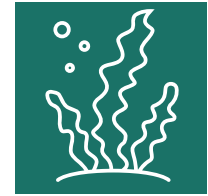

Fördjupad strukturbild för kustzonen i Göteborgsregionen, Orust och Uddevalla

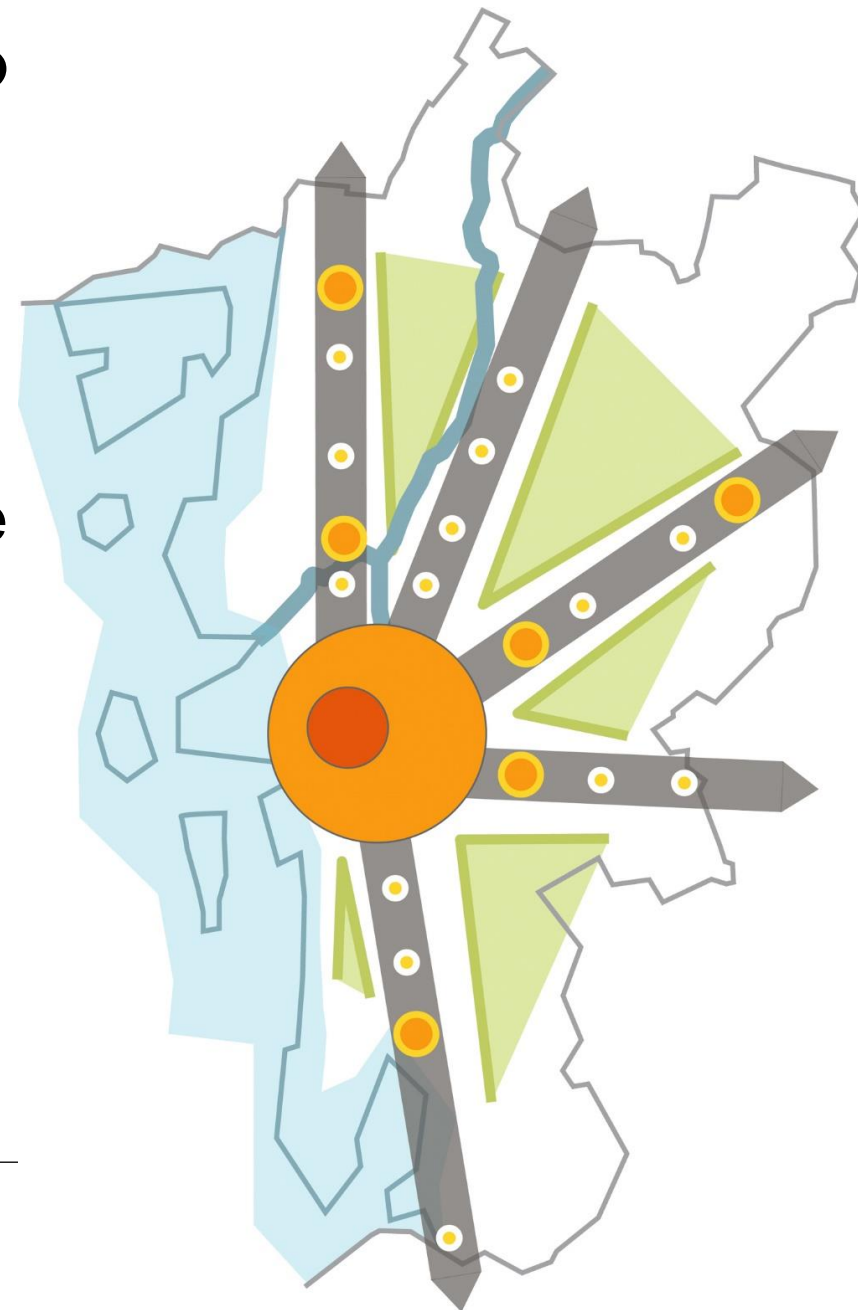
Målet med projektet

- Övergripande målet att utarbeta en fördjupad strukturbild för kustzonen med gemensamma överenskommelser för hur kustzonen ska utvecklas och bevaras.
- Fortsatt långsiktig och fördjupad samverkan.
- Kunskapsplattform för kommunernas översiktliga planering.
- Samordna med andra relevanta processer.

Varför en fördjupad strukturbild?

- Strukturbild för Göteborgsregionen (2008)
 - Politisk vilja att fördjupa strukturbilden och "djupdyka" i det blå områdena för att visa på de värden och den utvecklingspotential som finns där.
 - Ett underlag för fortsatt samarbete och vägledning för översiktligt planering i kusten.
-

Fördjupad strukturbild för kustzonen

- Politiskt godkänd av regionen och 8 deltagande kustkommuner
- Strategi för framtida samhälls- och regionutveckling som bygger på hållbara fysiska strukturer
- Vägledande för fysisk planering i kust och havsområdena
- Gemensamma överenskommelser inom sex tematiska områden
- Kartbild som visar centrala element i kustzonens framtida struktur

Gemensamma överenskommelser

1

Vi är överens om att skärgårdssamhällens och den kustnära landsbygdens karaktär och identitet ska tas tillvara

2

Vi är överens om att utveckla levande samhällen där människor kan bo och verka hela året

3

Vi är överens om att satsa på hållbara maritima näringar som bidrar till värdeskapande och sysselsättning i kustzonen

Gemensamma överenskommelser

4

Vi är överens om att skapa en tillgänglig och attraktiv skärgård och kustzon för närrekreation, friluftsliv och turism

5

Vi är överens om att stärka och värna kustnära jordbruk för livsmedelsproduktion och för bevarande av öppna landskap

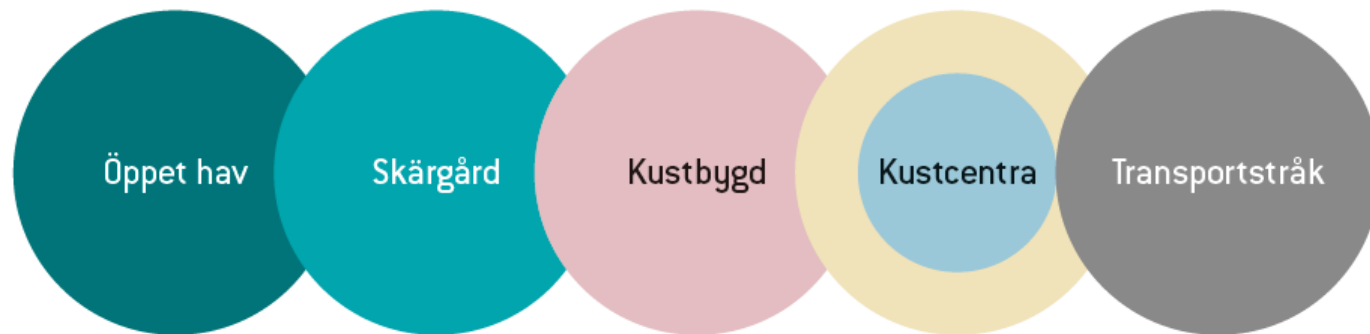
6

Vi är överens om att använda havet och kusten på ett långsiktigt hållbart sätt som bidrar till ekosystem i balans

Vi är överens om att skapa en tillgänglig och attraktiv skärgård och kustzon för närrekreation, friluftsliv och turism

Genom att verka för:

- Förbättrade förbindelser till och från kusten för kollektivt resande och genom utveckling av gång- och cykelnätet.
- Ökad tillgänglighet i kustzonens naturområden, till exempel i form av längre, sammanhängande och markerade cykelvägar, vandringsleder och kajakleder.
- Goda förutsättningar för båtliv med satsning på särskilt utpekade, tillgängliga hamnar där service, infrastruktur och förvaringslösningar möter dagens och framtida behov.
- Mindre störningar för friluftsliv och naturmiljö genom utpekande av särskilda hänsynsområden med till exempel begränsningar avseende hastigheter och buller.
- Stöd till initiativ som minskar nerskräpning av hav, stränder och bottnar, samt att genomföra regelbunden strandstädning och utveckla avfallshanteringen längs kusten.
- Att identifiera och minska fysiska, ekonomiska och kulturella barriärer som kan utgöra hinder för olika grupper av människor att uppleva kusten.

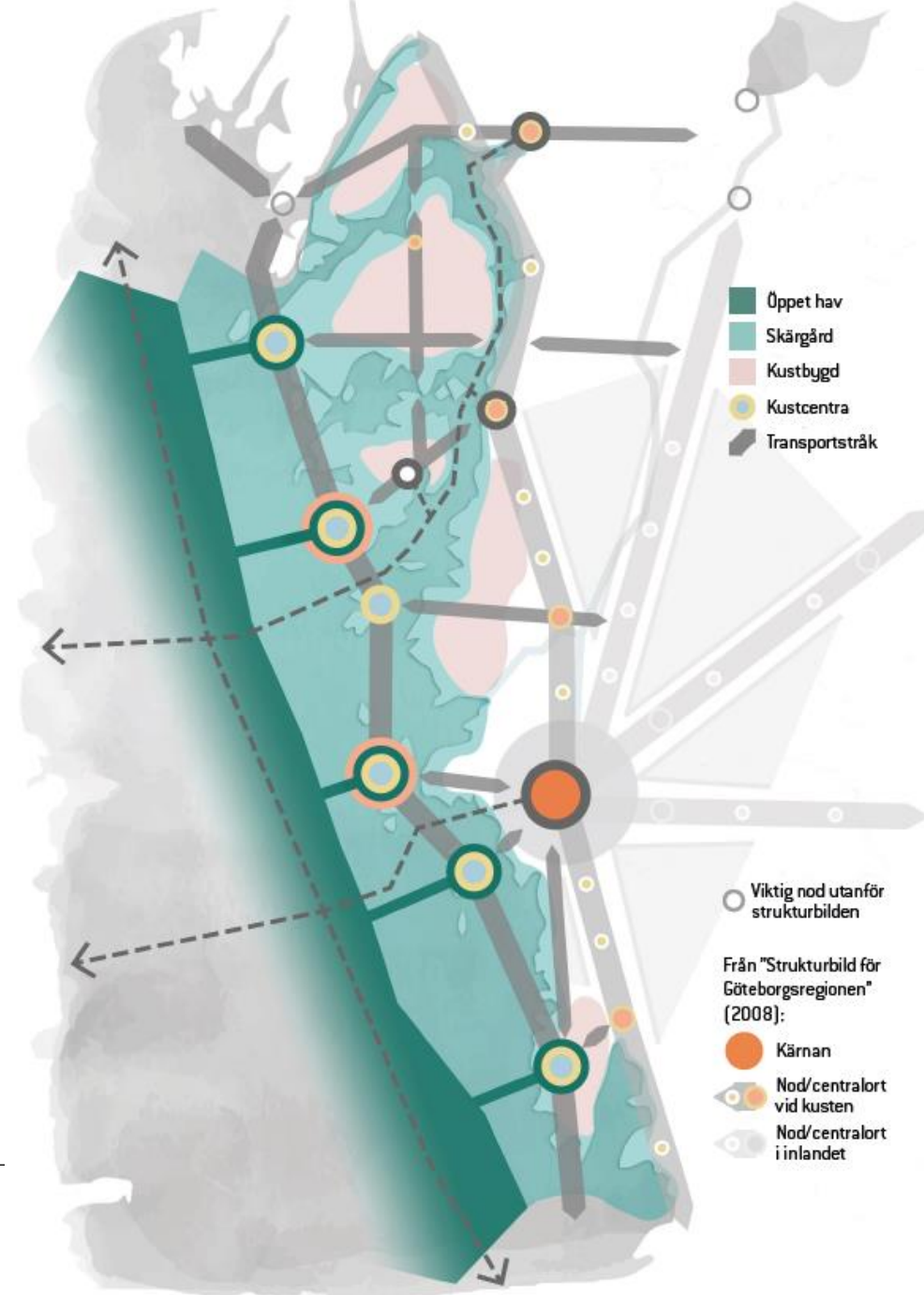
Börjar 1 nautisk mil utanför baslinjen, och slutar vid mittlinjen mellan Sverige och Danmark.

Skärgården inkluderar öar, holmar och skär, men också liknande landskap på fastlandet.

Skogs- och jordbrukslandskap vid kusten, med visuell och historisk vattenkontakt.

Viktiga platser längs det yttre kustbandet, där ett antal olika funktioner samlas.

Nya tvärförbindelser och kompletterande stråk. Kan vara både på land och på vatten.

Delrapporter

<https://goteborgsregionen.se/kustzonen>

Kartverktyg

GÖTEBORGS
REGIONEN

KARTVERKTYG

Kartlager

Dela

Skriv ut

Rita

Mät

Navigation

Gatuvy

Användarinstruktioner

Hållbarhetsverktyget

X

KARTVERKTYG

≡

MENY

Sök...

KARTLAGER

KARTLAGER

BAKGRUND

▸ Administrativa gränser

▸ Bebyggelse

▸ Hållbarhetsverktyget

▾ Kust och hav

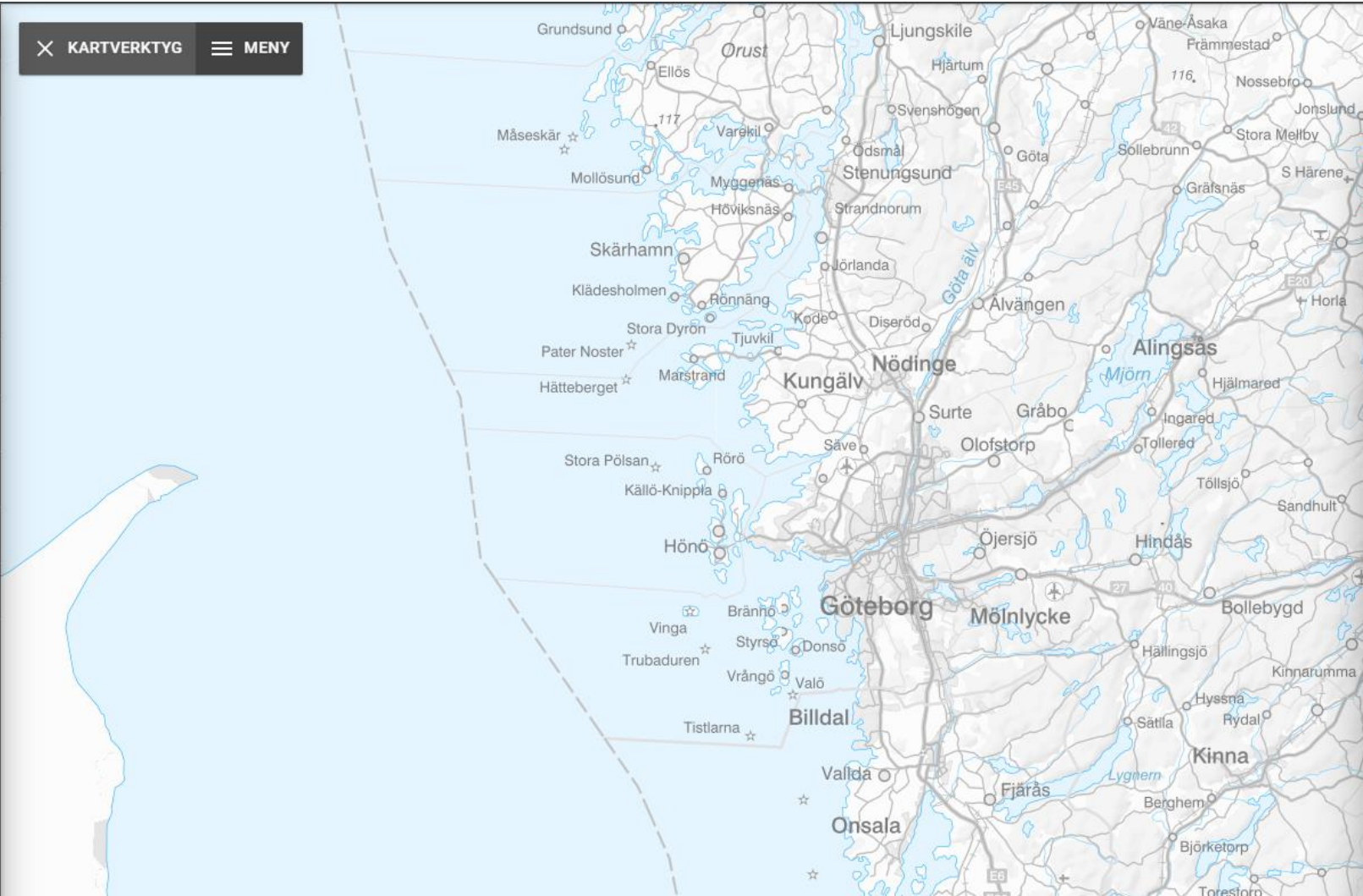
▸ Tillgänglighetsanalys kusten

▸ Natur och miljö

▸ Riksintressen

▸ Trafik och infrastruktur

▸ Arbetsmaterial

Framtaget planeringsunderlag

<https://goteborgsregionen.se/kustzonen>

Andra viktiga resultat av projektet

- Läroprocessen och samarbetet mellan tjänstepersoner från olika sektorer lyfter deltagarna själva fram som det viktigaste resultatet
- Politiska processen – ökad medvetenhet och kunskap om utmaningar och viktiga ställningstaganden.

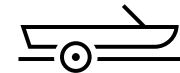
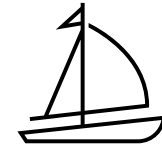

Båtplatskartläggning och framtidens hamnar och båtliv (2018)

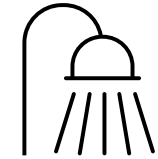
Båtplatskartläggning och framtidens båtliv

- Prioriterades högt av de deltagande kommunerna och anses vara ett viktigt underlag i den framtida kust- och havsplaneringen.
- Innefattade
 - Kartläggning av befintliga båtplatser.
 - Beskrivning av möjliga alternativa lösningar för ett framtida hållbart båtliv.

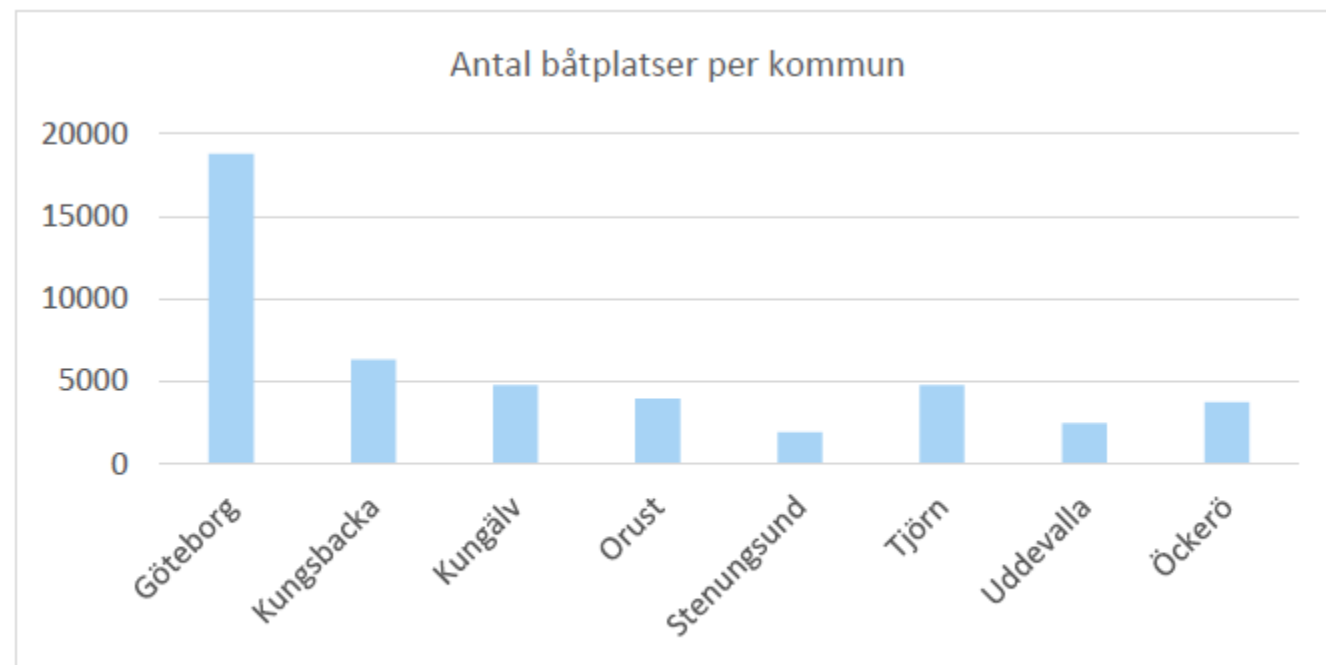

Båtplatskartläggningen

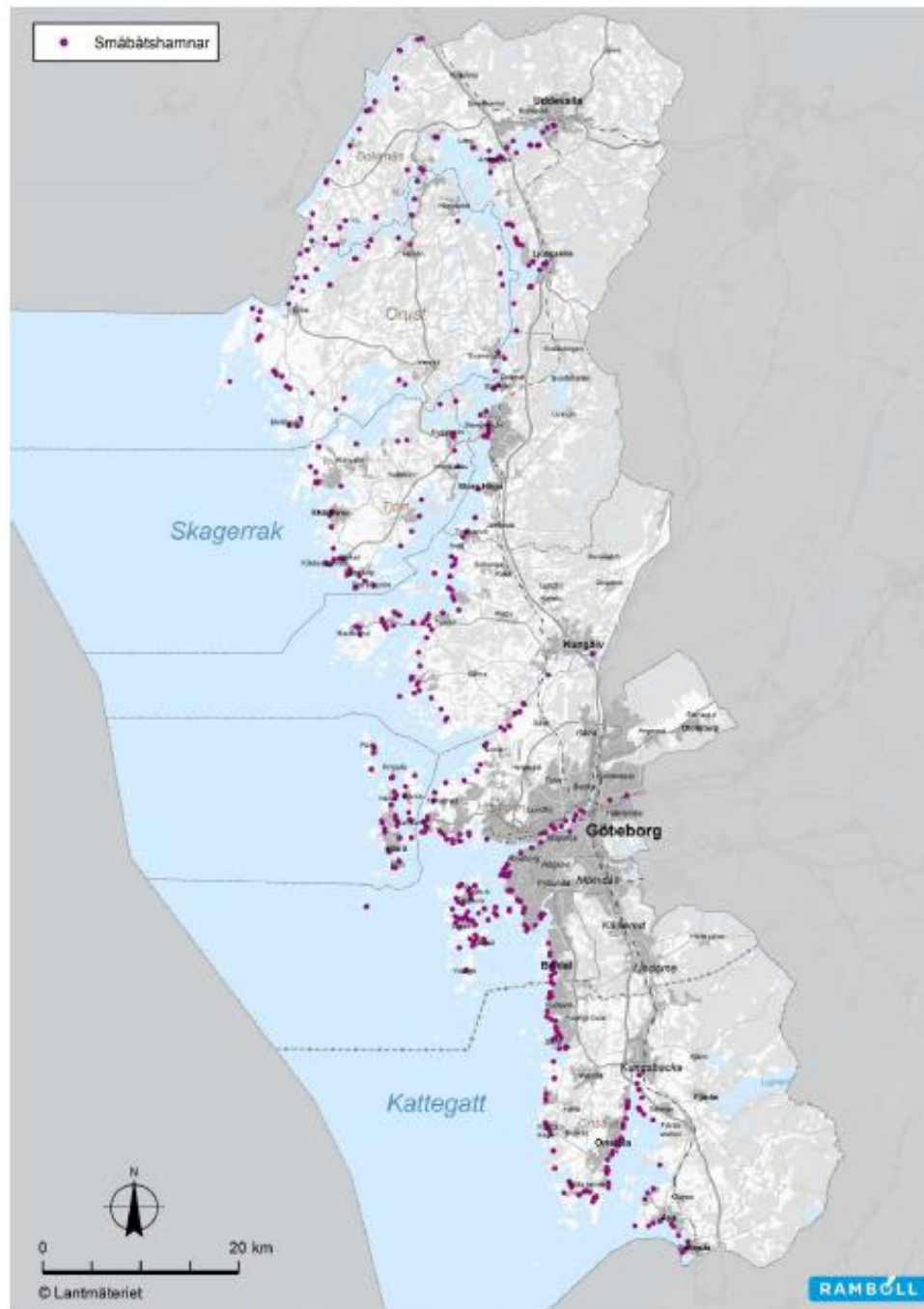
- Antal båtplatser
- Antal gästplatser
- Antal platser för vinterförvaring
- Organisationsform
- Om det finns ramp och/eller kran för båtupptagning
- Om det finns service i form av el, vatten, dusch och toalett
- Om det finns miljöfaciliteter i form av avfallshantering, miljöstation, sugtömning och spolplatta

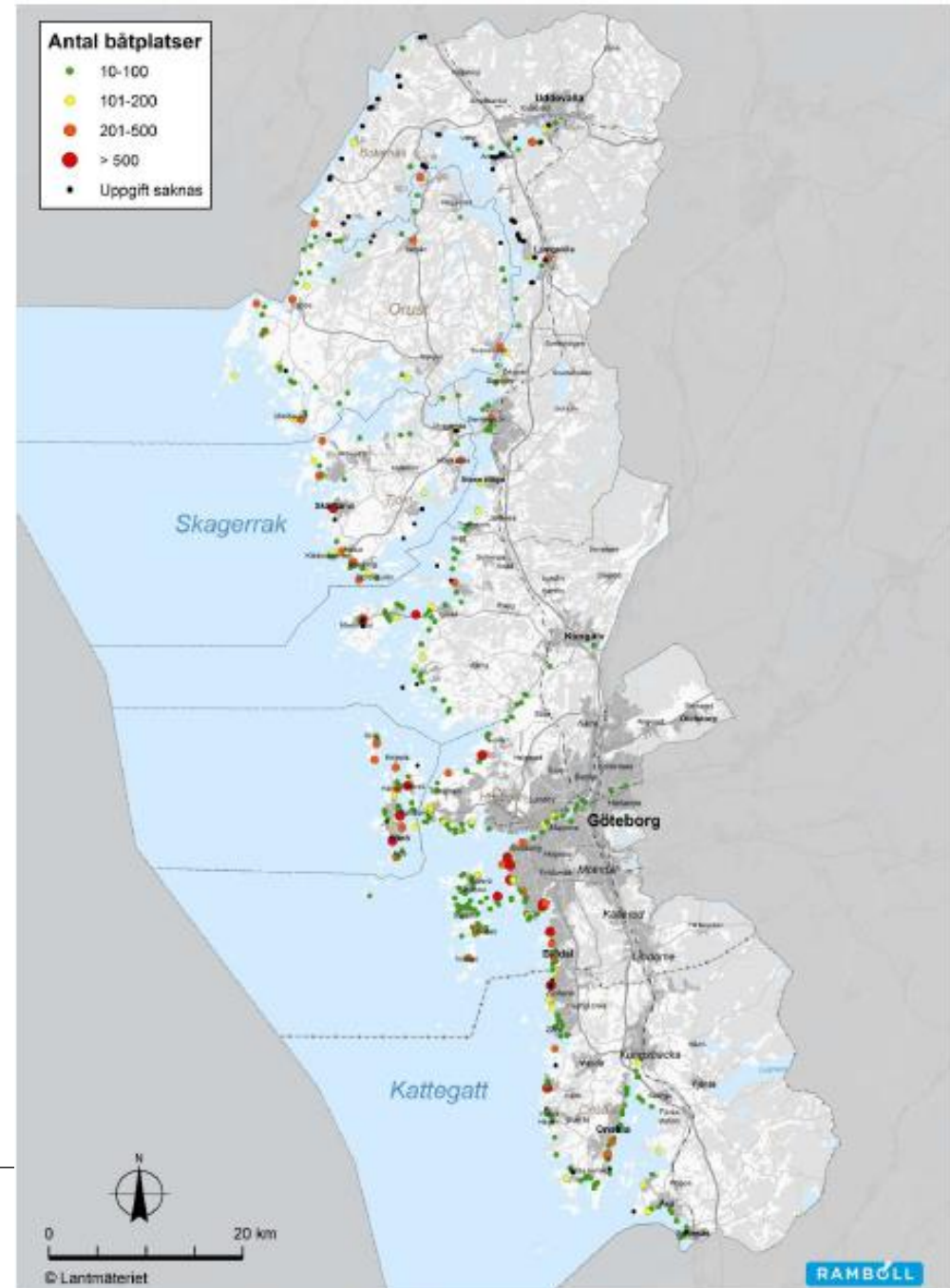
Drygt 46 700 båtplatser i småbåtshamnar med fler än tio båtplatser.

Figur 1. Antal båtplatser per kommun.

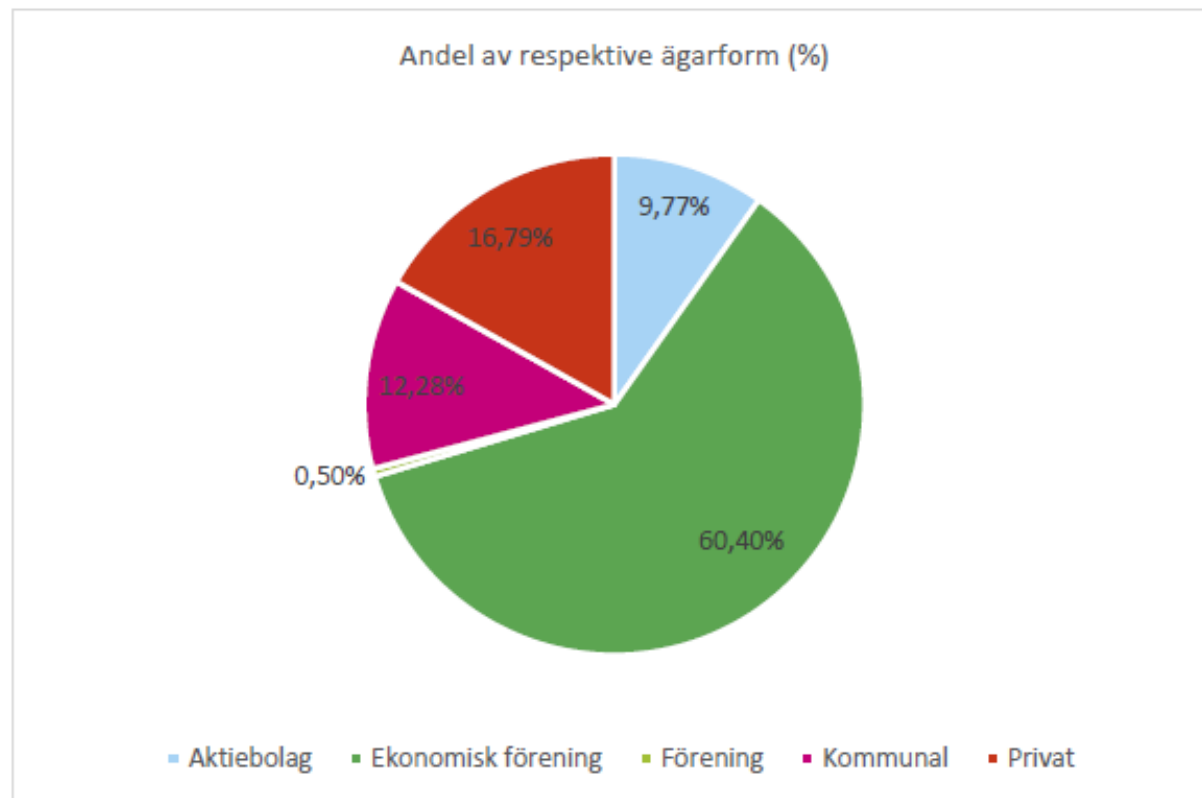

Figur 2. Samtliga småbåtshamnar med fler än tio båtplatser.

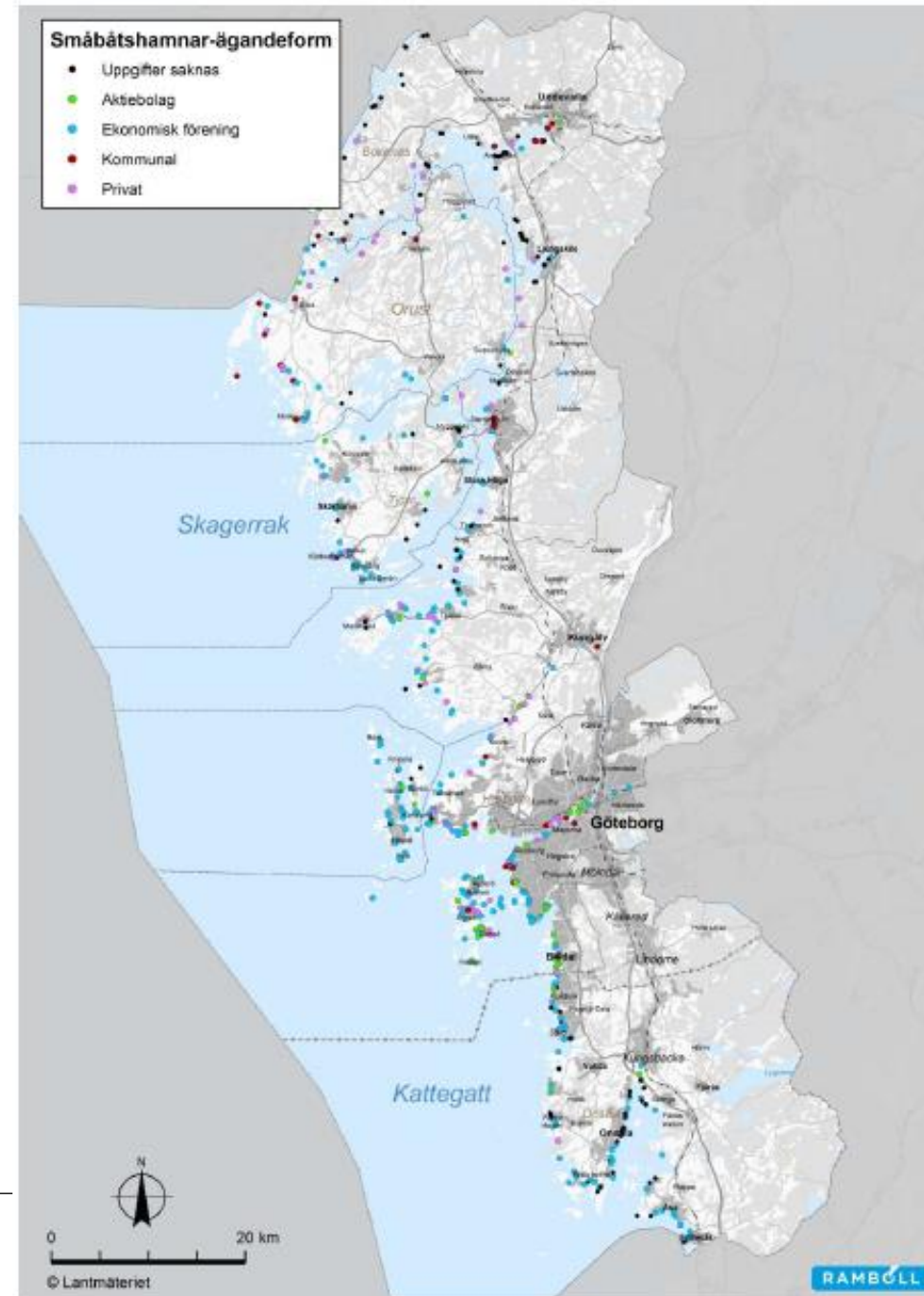

Figur 3. Samtliga småbåtshamnar fördelade efter storlek.

Ägandeform småbåtshamnar

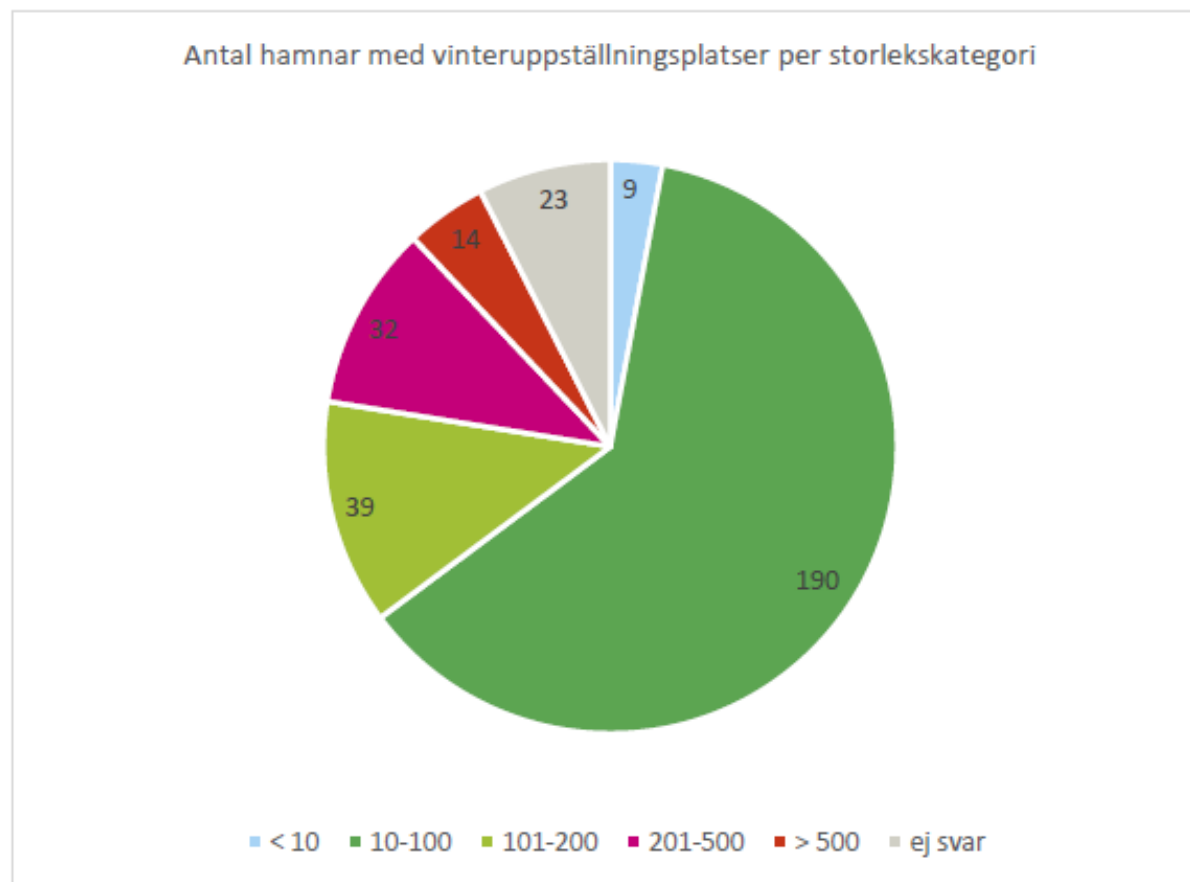
Figur 7. Antal småbåtshamnar med respektive ägandeform.

Figur 8. Samtliga småbåtshamnar med ägandeform.

Vinterförvaring

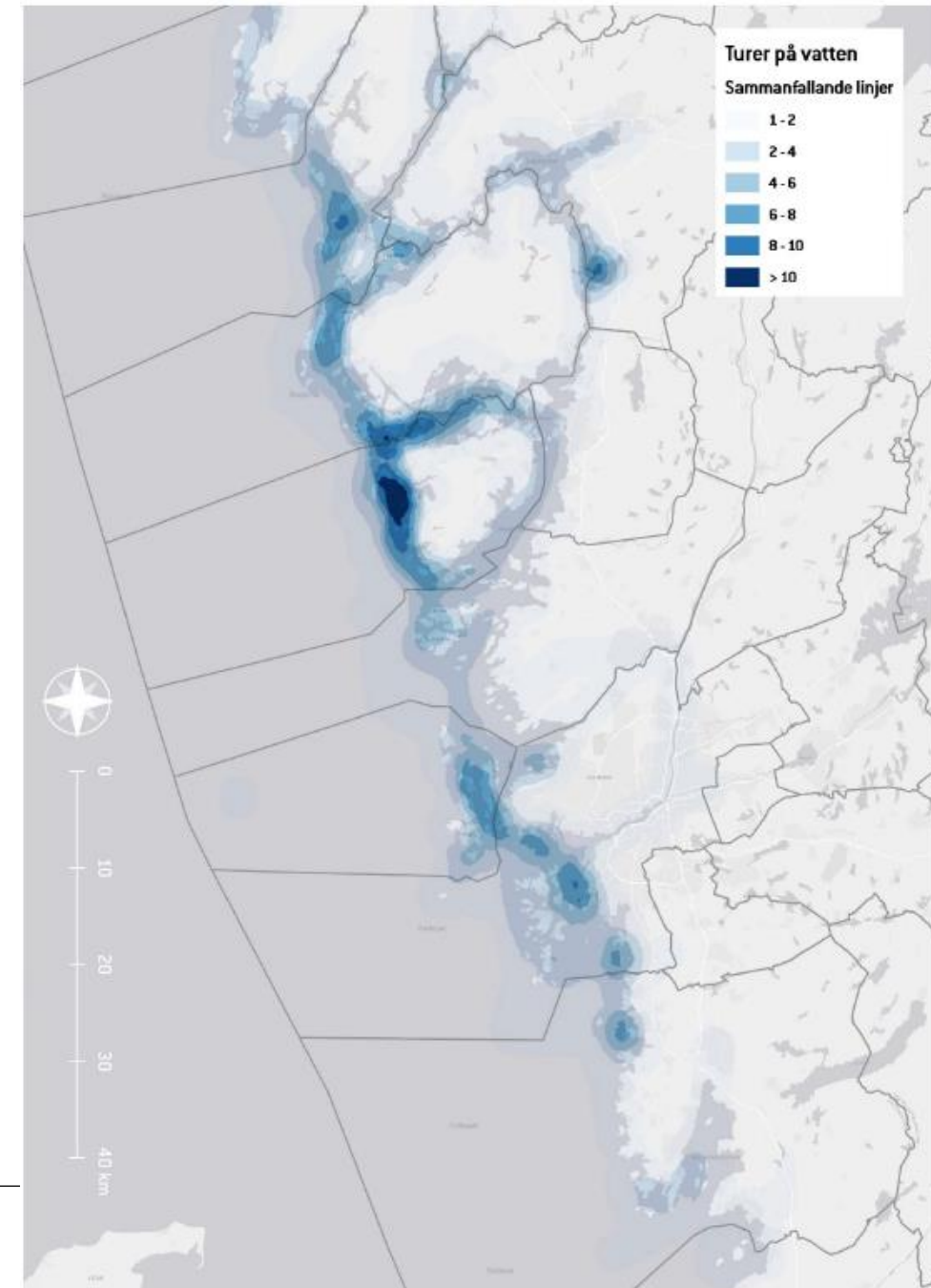
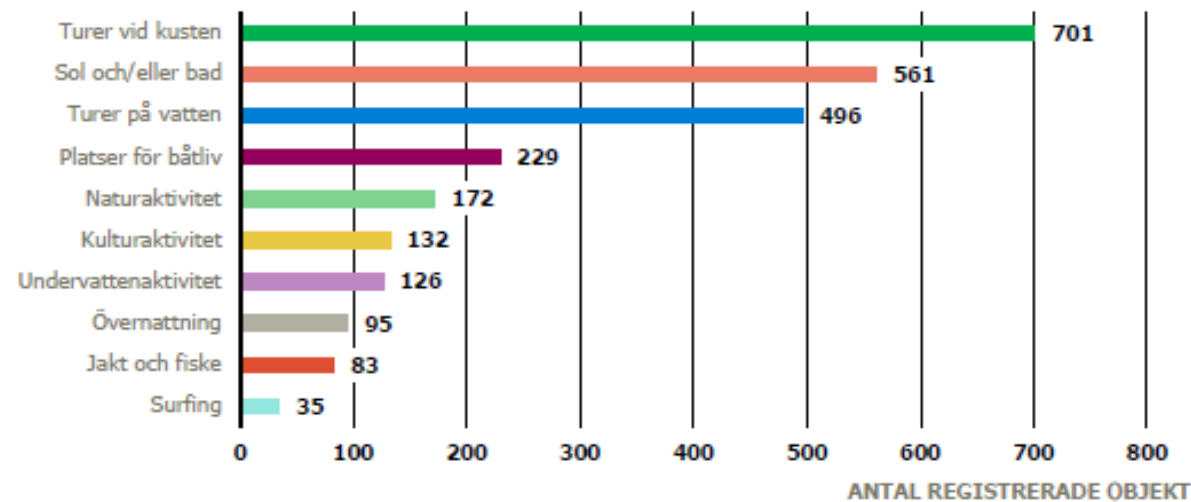
Vinterplatserna finns främst i de små till medelstora hamnarna samt i de största hamnarna i Göteborg.

Figur 10. Antal hamnar med vinteruppställning per storlekskategori.

Kartläggning marint friluftsliv

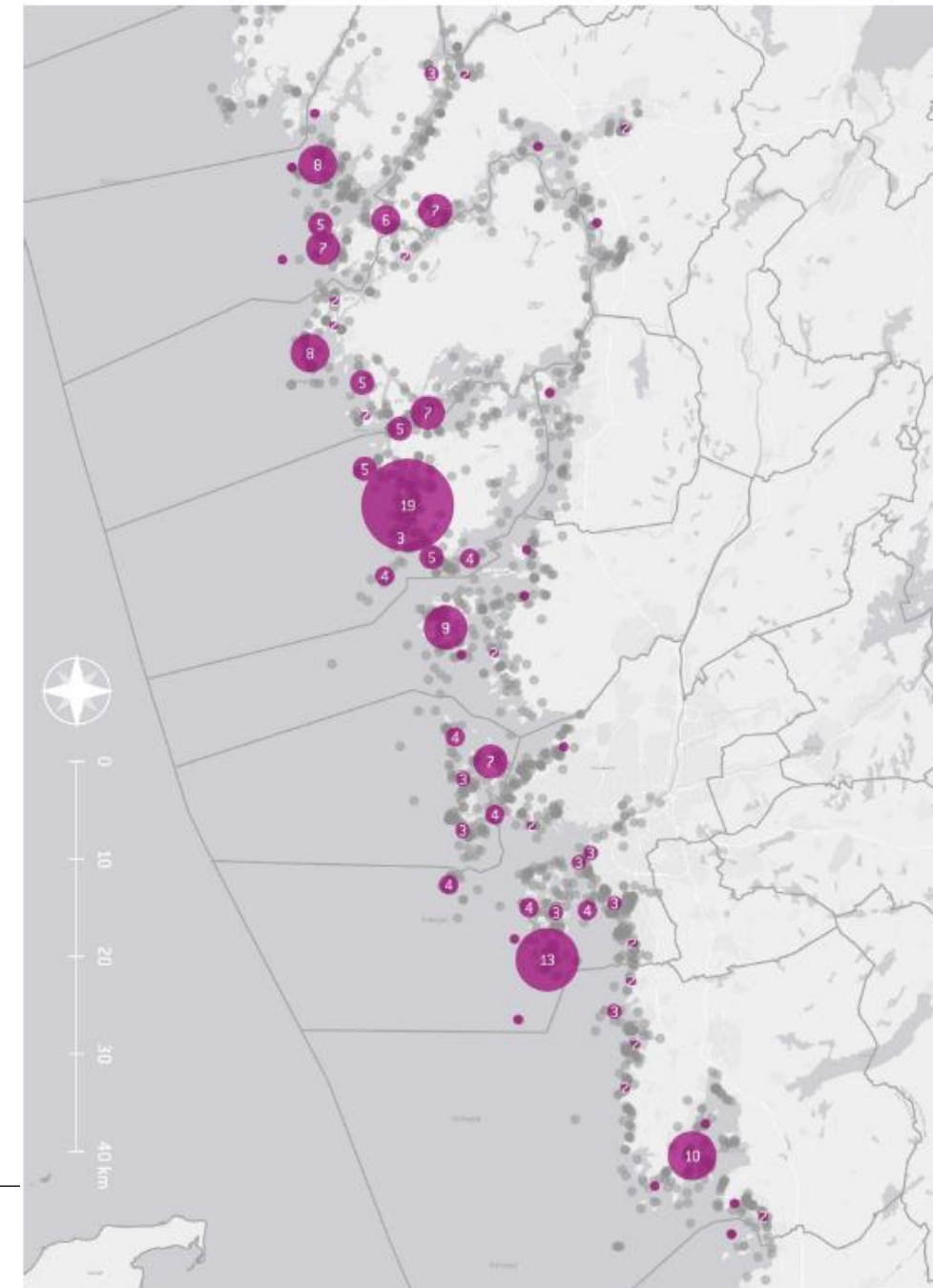
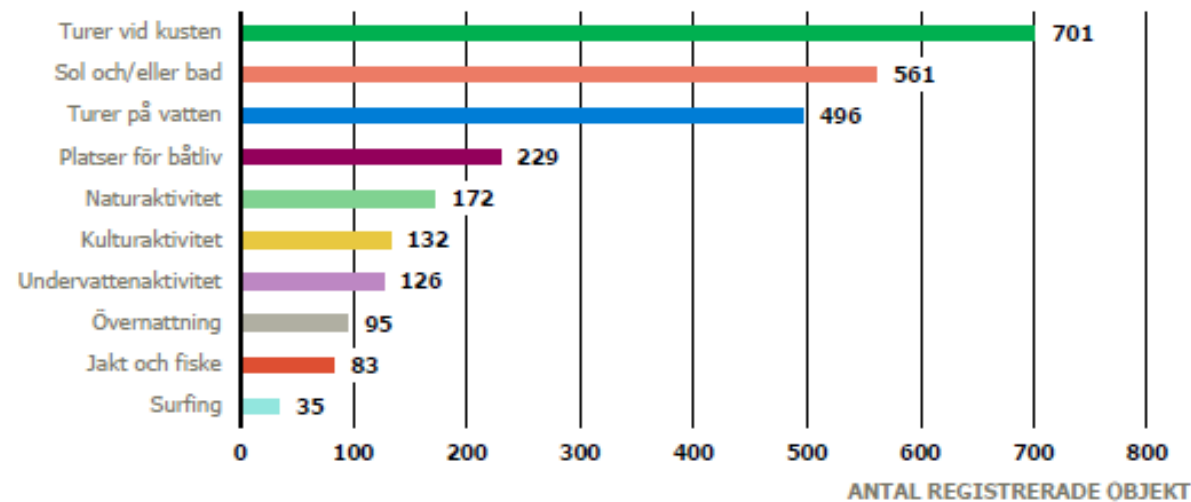
RANGERING AV TYPER AV FRILUFTSLIV EFTER ANTAL OBJEKT

Figur 13. Karta som visar koncentrationer av linjer i kategorin "Turer på vatten".
Antal utpekade linjer som befinner sig mindre än 2 km från varje punkt inom de åtta studerade kustkommunerna.

Kartläggning marint friluftsliv

RANGERING AV TYPER AV FRILUFTSLIV EFTER ANTAL OBJEKT

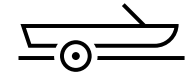
Figur 16. Karta som visar fördelningen av punkterna i kategorin "Platser för båtliv". Punkternas storlek och siffror indikerar antal punkter i samma kategori inom en radie på 3 km.

Framtidens hamnar?

Förändrat båtliv?

- Antalet fritidsbåtar har ökat stort under de senaste 50 åren. (Även corona/hemester-effekt senaste åren).
- Framför allt är de mindre båtarna som ökar i antal medan de stora båtarna och segelbåtarna minskar något. Ökat användande för dagsturer!
- Vanligaste båttypen är enligt båtlivsundersökningen motorbåtar utan övernattningsmöjligheter med motor på minst 10 hk
- Sedan 70-talet har inte bara antalet båtar ökat utan båtarnas storlek och motoreffekt
- Samtidigt har antalet dagar som den genomsnittliga båten används minskat.

Framtiden båtliv och hamnar

- Nya krav och förändringar krävs hos både brukaren och hamnanläggningarna.
- Exempelvis:
 - Krav på bredare platser
 - Effektivare användning av befintliga platser (ex. digitala lösningar)
 - Bättre tillgänglighet i och till hamnen
 - Alternativa ägandeformer (båtpooler och uthyrning) ställer andra krav på kringsservice
 - Båtplatser på land, service och tillgängliga ramper
 - Miljöanpassade hamnar, ex. sophantering, spolplatta, laddinfrastruktur

Framtiden båtliv och hamnar

- Hamnrummet som en egen målpunkt och multifunktionell plats, som nav i utvecklingen av turism och friluftsliv.
- Exempelvis
 - Längre säsong med ökat aktivitetsutbud. Ytor som ger möjlighet till bad, bollsport, grill, scenuppträdanden etc.
 - Vinterförvaring av båtar, kan på sommaren tjänstgöra som affärslokaler för tillfälliga mindre butiker eller restauranger.
 - Vinteruppställningsplatser som ställplatser för husbilar.
 - Båtar eller delar av hamnen som B&B, eller andra funktioner.
 - Bryggstråk för rekreation

Båtplats på land

1. Mer stöldsäkert
2. Mindre slitage på båten
3. Lättare att skydda den mot nedbrytande UV-ljus
4. Mindre väderkänsligt – behöver inte ses till
5. Man slipper kostnaden för bottenfärg
6. Mindre stress på våren, mindre efterarbete på hösten
7. Båten skuggar inte solljuset för havets växter och djur
8. Båten bidrar inte till försämrade cirkulationen i trånga vikar
9. Båten läcker inte giftig bottenfärg till havsmiljön
10. Samhällets behov att exploatera fler havsvikar minskar

Regional planering kan bidra till att skapa bättre kunskap kring och bättre förutsättningar för ett hållbart båtliv och ett strategiskt arbete med utveckling av framtidens hamnar.

Kontakt

Ida Lindbergh

Regionplanerare

Göteborgsregionen (GR)

Miljö och samhällsbyggnad

E-post: ida.lindbergh@goteborgsregionen.se

Telefon: 031-335 53 77

Sms: 0734-16 84 27

www.goteborgsregionen.se